

3. Манакін Б. М. Мова і міжкультурна комунікація. К.ЦУЛ, 2012. 288 с.

4. М'язова І. Ю. Особливості тлумачення поняття міжкультурна комунікація. Філософські проблеми гуманітарних наук. №8. 2006. С. 108–113.

5. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация. – 3-издание. М.: МГУ, 2008. 352 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-280-0-39>

Хоменко В. С.

*студентка 2 курсу факультету міжнародних відносин,
суспільних комунікацій і регіональних студій,
Національний авіаційний університет*

АНГЛІЙСЬКА МОВА ТА СУЧАСНІ МЕТОДИ ЇЇ ПОШИРЕННЯ

Технологічний та інноваційний розвиток сучасності призвели до розширення глобалізаційних процесів по всьому світу, що забезпечило диференціацію комунікативних можливостей, насамперед поширення інформації з одного куточку планети до іншого. Для світу 21 століття характерний безперервний контакт Заходу зі Сходом, а Півдня з Північчю, що зумовило поступове розширення світогляду людей з усіх куточків світу.

Наявність сучасних засобів поширення інформації призвела до поширення обізнаності людей стосовно світових подій; вони поступово перетворюються із об'єктів політики, тобто тих, на кого діяльність спрямована, а на суб'єктів– слідкують за апдейтами та приймають участь у політичній трансформації [1].

Важливо відзначити, що комунікація– процес поширення інформації вербальним чи невербальним шляхом. Тобто, можна сказати, що сучасні технології закривають прогалину у відсутності усіх типів поширення комунікації, що, безперечно, має суттєвий вплив на хід подій у світі. А найважливішим інструментом поширення необхідної інформації, вираження думок і висловлення позиції є мова.

Світові лідери, врегульовуючи суспільно-політичні відносини, не є винятком. Вони також постійно звертаються до поширення інформації через впливові платформи, інфлуенсерів, гаджети та інше, формулюючи важливі думки переважно однією мовою– англійською [1]. Або, за

відсутності знань даної мови (що є рідкістю), вони посилаються на канали перекладу з метою розповсюдження власних ідей.

Характерною особливістю міжнародного комунікаційного процесу є володіння її суб'єктами міжнародної мови– англійською. Кордони знання мов постійно розширюються серед людей у світі, оскільки на сучасному етапі пошук правил мови чи її носіїв не є проблемою.

Розкриваючи тему важливості англійської мови у сучасному світі, необхідно звернутись до ретроспективи та визначити, як саме ця мова здобула таку поширеність та чому стала міжнародною [3].

Вважається, що саме історичний вплив у цьому питанні є визначальним. Відомо, що Велика Британія була країною-колоніалістом, що зумовило її колонії підчинитись. Це поступово призвело до певної асиміляції культур, поширення ідей, що і призвело до того, що англійську мову знали на багатьох континентах. Подібну тенденцію можна прослідкувати, проаналізувавши карту поширення цієї мови: переважно колишні колонії Великобританії– США, Канада, Індія, Австралія та частина Африки.

Минуле століття призвело до зміни цінностей. Дві світові війни понівичили Західну і Східну Європи. Період Холодної війни хоч і був відносно спокійним для геополітичних полюсів (але не без напруження та загрози виникнення ядерної війни не обійшлося)– США і СРСР, країни позаблочні чи недостатні сильні не обійшлись без криз та війн. Під час подібних подій виникали нові процеси, що зумовлювали або появу нової держави на геополітичній мапі, або розпад колишніх. Виникла необхідність у підсиленні зв'язків, створенні союзів, що стало рушійною силою глобалізації.

Звичайно, що глобалізаційні процеси починались поступово, поширюючись на кожен континент світу. З кожним роком і століттям було залучено все більше держав. Подібні процеси зумовили необхідність у підтримці комунікацій між країнами, насамперед у питаннях торгівлі.

Поширенню англійської мови, окрім колоніального чиннику, сприяла і визначна роль Великої Британії у світі протягом 19 і 20 століття, проте роль цієї мови почала інституюватись у світі ще починаючи із 17 століття. Це була держава, що регулювала відносини на геополітичній мапі і налагоджувала відносини із США, куди вплив англійської мови також дійшов. Будучи світовим гегемоном та поширюючи власні ідеї не тільки у політиці, відбулось розширення меж англійської мови. Торговці з Індії, прибуваючи до країни, мусили знати мову задля успішного продажу; посли та представники держав мали висловлювати ідеї та наміри на

зрозумілій мові. У такому випадку, логічно, перевагу віддавали сильнішій країні, тому і спілкувались її мовою.

Розуміючи, наскільки розширились кордони англійської мови, колишні гегемони Європи мусли визнати незупинність цього процесу: наприклад, Франція— країна, чия мова вплинула на формування англійської (через завоювання територій Англії), будучи ослабленою у період поширення роздробленості на європейському континенті та внутрішньою нестабільністю, визнала тріумф конкурентки.

Таким чином, на сучасному етапі близько 700 мільйонів людей розмовляють англійською мовою, менша частина з цієї кількості— носії.

Неможливо не зазначити, що наявність сучасних технологій значно спрощує комунікативний процес між країнами [4]. Певні платформи розміщення новин та висвітлення власних ідей заохочують людей до ознайомлення зі світовим порядком чи мотивують до вивчення нового. Звичайно, що більшість розміщеної інформації міститься англійською мовою, зважаючи на її роль. Проте це не є проблемою. Штучний інтелект чи електронні словники часто вбудовані у програми чи пошукові системи, що дозволяє користувачам бути ближчими до здобутків людства. Але, навіть маючи подібні системи, актуальність англійської мови константно збільшується.

На сучасному етапі технологічного розвитку постає питання доцільності володіння знань англійської мови. Люди посилаються на наявність модерних гаджетів, використовуючи які можна із легкістю зрозуміти посил людини, мовою якої не розмовляєш. Однозначну відповідь на це питання дати, звичайно, не можливо. Кожен має власну унікальну думку, підкріплену фактами та особистим досвідом. Проте практика використання технологій свідчить про їхню недосконалість. Крім того, тут постає питання безпеки індивіда, що користується та клікає на всіх віконцях «Дозволити» [1], тим самим надаючи компаніям-гігантам чи тим, що під прикриттям, отримувати дані користувача. Не дивно, що дозволивши якомусь сайту обробити дані, навіть не усвідомлюючи, можна зіткнутися із рекламою, зміст якої подібним до того, що вводилось у пошукову систему раніше [2].

Сучасні гаджети ще досі показують свою недосконалість та залежність від людського фактору [1]. Системи автоматичного перекладу не завжди є досконалими, не фальсифікованими. Інформацію, надану після створення запиту, якщо мова йдеться про високопосадовців чи послів, може підмінюватись.

Тобто, на сучасному етапі розвитку людства найефективнішим комунікативним інструментом вираження думок, ідей чи протиріч є мова. Англійська мова посідає перше місце на п'єдесталі використання

мов у професійній діяльності: майже 120 країн зобов'язують підприємців та держслужбовців володіти мовою на рівні розуміння співрозмовника; більше 50%, на 2013 рік, розмовляють англійською мовою у Європі; майже 70 країн імплементували цю мову к 2-гу чи 3-тю державну [5].

Галузь міжнародних відносин також не оминула подібна тенденція: наприклад, Статут ООН було сформовано англійською (мовою широкого поширення) і французькою (європейською мовою). Потім відбувались переклади на інші мови: китайська, арабська, іспанська і тд. Статут НАТО – не виняток: на етапі створення було визначено офіційні мови організації – англійська та французька.

Важливо відмітити, що, англійська мова також визначається своєю поширеністю у світі: кількість людей, що володіють чи знають на базовому рівні цю мову перевищила 1 мільярд, обігнавши мандаринську та гінді. Збільшення її кордонів на сучасному етапі вже незупинне, оскільки досягло вже Близького Сходу, Центральної і Східної Азії, ставши там мовою професійної комунікації, насамперед із повноважними послами чи делегатами інших країн.

Підбиваючи підсумки, важливо зазначити, що закріплення за англійською мовою статусу міжнародної означає її осяжність усіх сфер людського життя. Ведення документації, переговорів та бізнесу у сучасному світі неможливі без знання комунікаторами цієї мови. Безперечно, часто у цих питаннях звертаються до послуг перекладачів, що є доречним [5]. Проте володіння мовою означає емпатію, повагу до співрозмовника. Крім того, забезпечує певний рівень довіри та дозволяє зрозуміти справжні наміри. Міжнародний комунікативний процес 21 століття неможливо уявити без залучення цієї мови, що вже інституювалась у діяльності організацій.

Список використаних джерел:

1. 6 ways social media is changing the world | World Economic Forum [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www.weforum.org/agenda/2016/04/6-ways-social-media-is-changing-the-world/>
2. English language [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: https://en.wikipedia.org/wiki/English_language
3. How English became the global language | EF English Live [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://englishlive.ef.com/blog/english-in-the-real-world/english-became-global-language/>

4. International Communication and the Global Marketplace – Communication for Business Professionals [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://ecampusontario.pressbooks.pub/commbusprofcdn/chapter/international-communication-and-the-global-marketplace/>

5. Why is English Considered a Global Language? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www.teflcourse.net/blog/why-is-english-considered-a-global-language/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-280-0-40>

Шаповаленко Н. М.

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовної підготовки,
Одеський державний університет внутрішніх справ*

ФОРМУВАННЯ ПОНЯТТЯ «МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ»

Для розуміння міжкультурної комунікації як, в першу чергу, соціокультурного феномену, необхідно проаналізувати поняття, що є базовими для осмислення даного явища. Визнаючи за основу міжкультурної комунікації культуру, зазначимо, що в сучасних гуманітарних науках поняття «культура» є фундаментальним і виступає в якості чинника соціального розвитку, засобу гармонізації стосунків між людиною і природою, особистістю і суспільством. Культура, що є предметом дослідження багатьох галузей гуманітарного знання, відображає основоположні сторони і явища людського буття: матеріальні та духовні надбання людства, поведінку людей та їх взаємодію, прояви власне людської сутності. Водночас, постійно змінюючись і динамічно розвиваючись, культура була і залишається своєрідним засобом адаптації людини до соціуму.

Досліджуючи еволюцію поглядів на природу та сутність культури і підходів до її вивчення, можна зазначити, що початкове значення терміну «культура» в перекладі з латинської мови це «обробіток», «розвиток» «виховання», «освіта», «шанування». У відповідності до такого розуміння людина досягає певного рівня культури не тільки завдяки своїй природі, але й в результаті мислення та спеціального виховання. Зокрема, в основі античної освіченості лежала система раціонального знання та формування людини за громадянським взірцем із одночасним збереженням єдності з природою. Пізнання й навчання спрямовані на оволодіння змістом іншомовної культури, але воно стає